HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

23 ianuarie 2025*

„Trimitere preliminară – Protecția consumatorilor – Practici comerciale neloiale – Directiva 2005/29/CE – Articolul 7 – Omisiuni înșelătoare – Invitație de a cumpăra – Informații semnificative – Informații care trebuie furnizate consumatorului cu privire la modul în care este calculat prețul – Ofertă online de furnizare de energie electrică – Simulator de tarife – Indicarea unui procentaj de majorare a prețului aplicabil consumatorului”

În cauza C-518/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), prin decizia din 27 iulie 2023, primită de Curte la 10 august 2023, în procedura

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

împotriva

NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul T. von Danwitz, vicepreședintele Curții, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a șasea, domnul A. Kumin (raportor) și doamna I. Ziemele, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V., de P. Wassermann, Rechtsanwalt;

– pentru NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH, de T. Höch, Rechtsanwalt;

– pentru Comisia Europeană, de P. Kienapfel, P. Ondrůšek și I. Rubene, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 7 alineatul (1) și alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”) (JO 2005, L 149, p. 22, Ediție specială, 15/vol. 14, p. 260, rectificare în JO 2013, L 129, p. 40).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. (Uniunea federală a centralelor și a asociațiilor de consumatori, Germania) (denumită în continuare „Uniunea federală”), pe de o parte, și NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH, pe de altă parte, în legătură cu o publicitate pretins înșelătoare pentru o ofertă de furnizare de energie electrică.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (6), (7), (14) și (18) ale Directivei 2005/29 au următorul cuprins:

„(6) În consecință, prezenta directivă are ca obiectiv apropierea legislațiilor statelor membre privind practicile comerciale neloiale, inclusiv publicitatea neloială, care dăunează direct intereselor economice ale consumatorilor și, prin urmare, dăunează indirect intereselor economice ale concurenților legitimi. În conformitate cu principiul proporționalității, prezenta directivă protejează consumatorii de consecințele unor asemenea practici comerciale neloiale, în cazul în care sunt semnificative, dar recunoaște că, în unele cazuri, impactul asupra consumatorilor poate fi neglijabil […]

(7) Prezenta directivă reglementează practicile comerciale cu scopul direct de influențare a deciziilor comerciale ale consumatorilor în legătură cu produsele […]

[…]

(14) Este de dorit ca definiția practicilor comerciale înșelătoare să includă practicile, inclusiv publicitatea înșelătoare, care induc în eroare consumatorii și îi împiedică să facă o alegere în cunoștință de cauză, deci eficientă. În conformitate cu legislația și practicile statelor membre privind publicitatea înșelătoare, prezenta directivă împarte practicile înșelătoare în acțiuni înșelătoare și omisiuni înșelătoare. În ceea ce privește omisiunile, prezenta directivă enumeră un număr limitat de informații-cheie de care consumatorul are nevoie

pentru a lua o decizie comercială în cunoștință de cauză. Informațiile respective nu trebuie dezvăluite în toate reclamele, ci numai în cazul în care comerciantul face o invitație de a cumpăra, un concept pe care prezenta directivă îl definește în mod clar. Abordarea adoptată în prezenta directivă pentru o armonizare completă nu exclude posibilitatea ca statele membre să specifice în legislația lor internă principalele caracteristici ale produselor specifice, de exemplu obiectele de colecție sau aparatura electrocasnică, a căror omisiune ar fi semnificativă atunci când se face o invitație de a cumpăra […]

[…]

(18) Este oportună protejarea tuturor consumatorilor împotriva practicilor comerciale neloiale. Cu toate acestea, Curtea de Justiție a estimat, atunci când a hotărât cu privire la aspectele legate de publicitate […], că este necesar să se examineze efectele lor asupra unui consumator tipic fictiv. În conformitate cu principiul proporționalității și pentru a permite aplicarea efectivă a măsurilor de protecție care decurg din acesta, directiva ia ca și criteriu de evaluare consumatorul mediu, care este suficient de bine informat și de atent, ținând seama de factori sociali, culturali și lingvistici, conform interpretării Curții de Justiție, dar conține și dispoziții care au ca scop prevenirea exploatării consumatorilor ale căror caracteristici le conferă o vulnerabilitate sporită la practicile comerciale neloiale. […] Noțiunea de consumator mediu nu este o noțiune statistică. Instanțele judecătorești și autoritățile naționale vor trebui să își exercite propria capacitate de a judeca, având în vedere jurisprudența Curții de Justiție, pentru a stabili reacția tipică a consumatorului mediu într-o situație dată.”

4 Articolul 2 din această directivă prevede:

„În sensul prezentei directive:

[…]

(d) «practici ale întreprinderilor față de consumatori» […]: înseamnă orice acțiune, omisiune, comportament, demers sau comunicare comercială, inclusiv publicitatea și comercializarea, efectuată de un comerciant, în directă legătură cu promovarea, vânzarea sau furnizarea unui produs către consumatori;

[…]

(i) «invitație de a cumpăra» înseamnă o comunicare comercială care arată caracteristicile unui produs și prețul într-o manieră corespunzătoare mijloacelor de comunicare comercială folosite și care îl determină pe consumator să cumpere un produs;

[…]”

5 Articolul 7 din directiva menționată prevede:

„(1) O practică comercială se consideră înșelătoare în cazul în care, analizând faptele și ținând seama de toate caracteristicile și circumstanțele, precum și de limitele proprii mediului de comunicare utilizat, omite o informație semnificativă de care consumatorul mediu are nevoie în contextul respectiv pentru a lua o decizie comercială în cunoștință de cauză și care, în

consecință, determină sau poate determina consumatorul mediu să ia o decizie comercială pe care nu ar fi luat-o în alte împrejurări.

(2) De asemenea, o practică comercială se consideră omisiune înșelătoare în cazul în care, ținând seama de toate aspectele descrise la alineatul (1), un comerciant disimulează o informație semnificativă prevăzută la alineatul respectiv sau o furnizează într-o manieră neclară, neinteligibilă, ambiguă sau nepotrivită sau dacă nu își declară intenția comercială adevărată în cazul în care aceasta nu reiese deja din context sau în cazul în care, în orice situație, aceasta determină sau poate determina consumatorul mediu să ia o decizie comercială pe care nu ar fi luat-o în alte împrejurări.

(3) În cazul în care mediul de comunicare folosit pentru practica comercială respectivă impune limite de spațiu și timp, aceste limite și orice alte măsuri luate de comerciant pentru a pune informația la dispoziția consumatorilor prin alte mijloace se iau în considerare atunci când se decide dacă au fost omise informații.

(4) În cazul unei invitații de a cumpăra, următoarele informații se consideră semnificative, în cazul în care nu reies deja din context:

[…]

(c) prețul cu toate taxele incluse sau, în cazul în care prețul nu poate fi calculat în avans în mod satisfăcător dată fiind natura produsului, modalitatea de calcul al prețului și, după caz, toate costurile suplimentare de transport, de livrare sau cheltuielile poștale sau, în cazul în care acestea nu pot fi calculate în avans în mod satisfăcător, menționarea faptului că aceste costuri ar putea fi suportate de consumator;

[…]”

Dreptul german

6 Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (Legea privind combaterea concurenței neloiale) din 3 iulie 2004 (BGBl. 2010 I, p. 254), în versiunea în vigoare la 28 mai 2022 aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „UWG”), urmărește în special transpunerea în dreptul german a Directivei 2005/29.

7 Potrivit articolului 5a alineatele (1) și (3) din UWG:

„(1) Acționează de asemenea în mod neloial orice persoană care induce în eroare un consumator sau un alt participant la piață omițând o informație semnificativă

1. de care consumatorul sau alt participant la piață are nevoie, în funcție de circumstanțele relevante, pentru a lua o decizie comercială în cunoștință de cauză și

2. a căror omitere este de natură a determina un consumator sau un alt participant la piață să ia o decizie comercială pe care altfel nu ar fi luat-o.

[…]

(3) Pentru a aprecia dacă a fost omisă o informație semnificativă, trebuie să se țină seama de:

1. limite de spațiu și timp datorate mijlocului de comunicare ales pentru practica comercială, precum și

2. orice măsură luată de comerciant pentru a pune la dispoziția consumatorului sau a unui alt participant pe piață a informațiilor, printr-un alt mijloc de comunicare decât cel ales pentru respectiva practică comercială.”

8 Articolul 5b alineatul (1) din UWG prevede:

„În cazul în care produsele sau serviciile sunt oferite însoțite de o indicare a caracteristicilor și a prețului lor într-un mod adecvat mediului de comunicare utilizat, astfel încât un consumator mediu poate încheia tranzacția, informațiile citate ulterior sunt considerate semnificative în sensul articolului 5a alineatul (1), în măsura în care nu reies direct din context:

[…]

3. prețul total sau, în cazul în care prețul nu poate fi calculat în avans ca fiind natura bunurilor sau a serviciilor, modalitatea de calcul al prețului și, după caz, toate costurile suplimentare de transport, de livrare sau costurile poștale sau, în cazul în care aceste costuri nu pot fi calculate în avans, menționarea faptului că aceste costuri pot fi suportate de consumator;

[…]”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

9 NEW Niederrhein Energie und Wasser, care își desfășoară activitatea pe întregul teritoriu german, furnizează printre altele energie electrică unor clienți care dispun de un sistem de încălzire electrică cu acumulare (denumită în continuare „energie electrică utilizată pentru încălzire”). Astfel, această societate vinde clienților respectivi printre altele energie electrică facturată la un tarif redus în timpul „orelor cu consum redus”, care corespund unui interval orar nocturn, și care este destinată alimentării acestui sistem.

10 Din decizia de trimitere reiese că consumurile de energie electrică ale clienților menționați utilizată pentru încălzire și cele de energie electrică utilizată în alte scopuri pot fi contabilizate separat sau împreună. În cazul contabilizării împreună se utilizează un contor cu tarif dublu care dispune de două cititoare care înregistrează consumul de energie electrică, unul, la tariful redus pentru orele cu consum redus, celălalt, la tariful integral, aplicat în cursul celorlalte ore ale zilei.

11 Instanța de trimitere precizează că clienții pot consuma, în timpul orelor de aplicare a tarifului redus, pe lângă energia electrică utilizată pentru încălzire, energie electrică utilizată în alte scopuri, acest din urmă consum neputând fi înregistrat separat. Anumiți operatori de sistem și operatori de rețele de distribuție de energie electrică impun, în această situație, furnizorilor de energie electrică o așa-numită cantitate „de compensare” (denumită în continuare „cantitatea de compensare”), care corespunde unei facturări la tariful integral a unei părți din consumul de energie electrică contabilizate la tariful redus și care se prezintă sub forma unui procent forfetar.

12 Pe site-ul său internet, www.new-energie.de, NEW Niederrhein Energie und Wasser, care repercutează asupra clienților săi cantitatea de compensare stabilită de operatorii de rețele de distribuție de energie electrică, pune la dispoziția publicului un simulator de tarife la energia electrică. Acesta din urmă poate fi utilizat și de persoanele care consumă energie electrică utilizată pentru încălzire și care dispun de un contor cu tarif dublu. În acest scop, persoanele interesate trebuie să introducă în simulator codul lor poștal, precum și cantitățile de energie electrică pe care le-au consumat sau care corespund nevoii lor în temeiul tarifului redus și, respectiv, al tarifului integral. Acest simulator calculează atunci o ofertă de tarife pe care ele o pot accepta și, prin urmare, pot încheia un contract de furnizare a energiei electrice cu NEW Niederrhein Energie und Wasser.

13 Potrivit Uniunii federale, lipsa indicării, cu ocazia utilizării simulatorului menționat, a cantității de compensare repercutate asupra consumatorului în cauză ar constitui o încălcare a interdicției omisiunii înșelătoare și, prin urmare, a UWG. Astfel, prețul final afișat de simulatorul de tarife ar fi inferior prețului real, dat fiind că acesta nu ar ține seama de procentajul reținut cu titlu de cantitate de compensare.

14 Uniunea federală a solicitat instanțelor germane competente, atât în primă instanță, cât și în apel, obligarea NEW Niederrhein Energie und Wasser să înceteze printre altele să facă publicitate pentru o ofertă de furnizare de energie electrică utilizată pentru încălzire fără să fie indicat în mod expres consumatorului, în cadrul procesului contractual și, mai precis, în ceea ce privește modul de facturare a acestei energii electrice, procentajul reținut pentru cantitatea de compensare și aplicat în cazul contabilizării comune a consumului de energie electrică menționată și a celui utilizat în alte scopuri, prin intermediul unui contor cu tarif dublu.

15 Întrucât aceste instanțe au respins cererile menționate, Uniunea Federală a formulat recurs la Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), instanța de trimitere, reiterându-și cererea de încetare a acestei publicități.

16 Din decizia de trimitere reiese că condițiile generale de vânzare ale pârâtei din litigiul principal, despre care persoana în cauză trebuie să confirme că a luat cunoștință în cadrul procesului de acceptare, pe internet, a ofertei aferente furnizării de energie electrică utilizată printre altele pentru încălzire, precizează că operatorul rețelei locale de distribuție de energie electrică este cel care stabilește tranșa orară de noapte și procentajul reținut pentru cantitatea de compensare. Se precizează de asemenea că acesta din urmă a fost stabilit la 25 % de către operatorul rețelei pentru zona geografică din care face parte sediul social al pârâtei din litigiul principal.

17 Instanța de trimitere consideră că publicitatea pentru o ofertă de furnizare a energiei electrice care rezultă din punerea la dispoziție de către furnizor a unui simulator online de tarife constituie o „invitație de a cumpăra”, în sensul legislației germane relevante care transpune în special articolul 7 alineatul (4) din Directiva 2005/29.

18 Or, potrivit acestei instanțe, dat fiind că decizia comercială finală a consumatorului, și anume cea de a încheia un contract de furnizare a energiei electrice, își are originea în inițierea procesului contractual, indicarea de către pârâta din litigiul principal, în condițiile sale generale de vânzare, a procentajului reținut pentru cantitatea de compensare aplicabilă nu este adecvată pentru a-și îndeplini, în special din punct de vedere temporal, obligația de informare care îi revine. Mai exact, informațiile privind modul în care se calculează prețul facturat ar trebui furnizate în contextul utilizării simulatorului, precizând procentajul exact reținut pentru cantitatea de

compensare aplicabilă persoanei în cauză. Astfel, integrarea acestui procentaj în calculul prețului energiei electrice ar permite consumatorilor să compare oferta pârâtei din litigiul principal cu cea a altor furnizori.

19 Instanța menționată estimează că ar trebui admisă acțiunea în încetare introdusă în fața sa de Uniunea federală dacă s-ar considera că informația care trebuie furnizată de pârâta din litigiul principal, în temeiul articolului 7 alineatul (1) și alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29, în ceea ce privește modul în care este calculat prețul trebuie să includă procentajul exact reținut pentru cantitatea de compensare, astfel încât persoana în cauză care își cunoaște consumul de energie electrică să poată proceda în mod autonom la calcularea acestui preț. O asemenea interpretare ar fi conformă cu obiectul acestei directive, care ar urmări să garanteze un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, și ar putea fi dedusă din contextul normativ în care s-ar înscrie acest articol 7 alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29.

20 Instanța de trimitere consideră că consumatorul are nevoie de o astfel de informație pentru a lua o decizie comercială în cunoștință de cauză și consideră că omiterea acestei informații semnificative ar putea să îl determine să ia o decizie comercială pe care nu ar fi luat-o în altă situație.

21 În plus, această instanță afirmă că, deși instanța de apel a considerat că pârâta din litigiul principal nu a fost în măsură să indice informația cu privire la procentajul exact aferent cantității de compensare aplicabile în zona geografică acoperită de o anumită rețea, în măsura în care operatorii de rețele de distribuție de energie electrică nu publică decât rareori această informație, această instanță nu a constatat totuși că pârâta din litigiul principal nu ar fi avut posibilitatea de a-și procura de la acești operatori informația menționată.

22 În aceste condiții, instanța menționată arată că expresia „modalitatea de calcul al prețului”, care figurează la articolul 7 alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29, poate fi interpretată și în sensul că o informare generală a consumatorului cu privire la elementele relevante ale calculului prețului s-ar putea dovedi suficientă.

23 În aceste condiții, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Informația privind modalitatea de calcul al prețului, care trebuie furnizată de comerciant în temeiul articolului 7 alineatul (1) și alineatul (4) litera (c) din Directiva [2005/29], trebuie să fie de așa natură, în cazul în care prețul depinde de consum, încât consumatorul să poată calcula în mod autonom prețul pe baza informației respective, dacă își cunoaște propriul consum?”

Cu privire la întrebarea preliminară

24 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că din decizia de trimitere reiese că părțile din litigiul principal sunt în dezacord cu privire la aspectul dacă simulatorul de tarife disponibil pe site-ul internet al furnizorului de energie electrică, care permite consumatorului în cauză să calculeze prețul lunar care trebuie plătit pentru energia electrică utilizată printre altele pentru încălzire, trebuie să conțină mențiunea referitoare la procentajul exact aferent cantității de compensare aplicate de furnizorul de energie electrică acestui consumator, astfel încât acesta din urmă, care își cunoaște consumul de energie electrică, să poată calcula în mod autonom acest preț.

25 În aceste condiții, prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 7 alineatul (1) și alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29 trebuie interpretat în sensul că, în cadrul unei publicități pe internet pentru o ofertă de furnizare de energie electrică, informația referitoare la modul în care este calculat prețul trebuie să conțină procentajul exact al unei componente variabile, precum cantitatea de compensare, aplicată de furnizorul de energie electrică consumatorului în cauză, astfel încât acesta din urmă, de îndată ce își cunoaște consumul de energie electrică, să poată proceda în mod autonom la calcularea acestui preț.

26 Trebuie amintit că numai o practică comercială calificată în prealabil drept „invitație de a cumpăra” intră sub incidența articolului 7 alineatul (4) din Directiva 2005/29, în timp ce toate practicile comerciale, inclusiv invitațiile de a cumpăra, sunt supuse prevederilor articolului 7 alineatele (1)-(3) și (5) din această directivă (Hotărârea din 12 mai 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punctul 24).

27 Întrucât instanța de trimitere consideră că publicitatea pentru o ofertă de furnizare de energie electrică prin intermediul unui simulator de tarife pus la dispoziția consumatorului pe site-ul internet al furnizorului de energie electrică constituie o „invitație de a cumpăra”, în sensul articolului 2 litera (i) din Directiva 2005/29, trebuie arătat că această dispoziție definește această noțiune ca fiind „o comunicare comercială care arată caracteristicile unui produs și prețul într-o manieră corespunzătoare mijloacelor de comunicare comercială folosite și care îl determină pe consumator să cumpere un produs”.

28 În plus, Curtea a precizat că, în calitate de formă specială de publicitate, invitația de a cumpăra este supusă unei obligații stricte de informare în temeiul articolului 7 alineatul (4) din Directiva 2005/29 coroborat cu considerentul (14) al acesteia din urmă (Hotărârea din 12 mai 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punctul 28).

29 Astfel, orice invitație de a cumpăra trebuie să cuprindă un număr de informații semnificative, enumerate la articolul 7 alineatul (4) din Directiva 2005/29, de care consumatorul are nevoie pentru a lua o decizie comercială în cunoștință de cauză. Printre aceste informații figurează, în conformitate cu litera (c) a acestei dispoziții, prețul cu toate taxele incluse sau, în cazul în care prețul nu poate fi calculat în avans în mod satisfăcător dată fiind natura produsului, modalitatea de calcul al prețului.

30 Din modul de redactare a articolului 7 alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29 rezultă mai întâi că trebuie să se distingă indicarea prețului final de cea aferentă modului în care este calculat acest preț, în continuare, că natura produsului este cea care determină situația în care prețul menționat nu poate fi calculat în avans în mod satisfăcător de comerciant și, în sfârșit, că, în cazul în care comerciantul nu poate indica acest preț, el trebuie să indice modalitățile pe baza cărora este calculat acesta sau, cu alte cuvinte, modul de calcul al prețului final.

31 Prin urmare, atunci când prețul final al furnizării de energie electrică nu poate fi calculat în avans în mod satisfăcător, dat fiind că poate depinde de anumite elemente precum, de exemplu, costurile care revin unui furnizor de energie electrică, care sunt independente de voința acestuia și variabile sau, astfel cum arată instanța de trimitere, de cantitatea de energie electrică consumată efectiv de consumator, informația cu privire la aplicarea unui element precum un procentaj de majorare pentru cantitatea de compensare, integrat de comerciant în prețul final, ține de „modul în care

este calculat prețul” în sensul articolului 7 alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29 și, ca atare, constituie o informație semnificativă de care consumatorul are nevoie pentru a lua o decizie comercială în cunoștință de cauză.

32 În plus, conform articolului 7 alineatul (1) din Directiva 2005/29, o invitație de a cumpăra, precum publicitatea în discuție în litigiul principal, se consideră înșelătoare în cazul în care omite o informație semnificativă de care consumatorul mediu are nevoie în contextul respectiv pentru a lua o decizie comercială în cunoștință de cauză și care, în consecință, determină sau poate determina consumatorul mediu să ia o decizie comercială pe care nu ar fi luat-o în alte împrejurări.

33 Din considerațiile care precedă rezultă că o informație semnificativă, precum indicația privind aplicarea unui procentaj de majorare pentru cantitatea de compensare, trebuie să figureze într-o invitație de a cumpăra precum cea în discuție în litigiul principal atunci când consumatorul mediu, ținând seama de context, are nevoie de aceasta pentru a lua o decizie comercială în cunoștință de cauză.

34 Este necesar să se arate că, în vederea interpretării dispozițiilor Directivei 2005/29, noțiunea de „consumator” are o importanță primordială. Această directivă ia drept criteriu de evaluare consumatorul mediu, care este suficient de bine informat și de atent, ținând seama de factori sociali, culturali și lingvistici (Hotărârea din 12 mai 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punctul 22).

35 Astfel, în ceea ce privește caracterul înșelător al unei publicități, instanțele naționale trebuie să ia în considerare percepția consumatorului mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat (Hotărârea din 12 mai 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punctul 23 și jurisprudența citată).

36 Trebuie adăugat că, astfel cum decurge din considerentul (18) al Directivei 2005/29, noțiunea de „consumator mediu” nu este o noțiune statistică și că, pentru a stabili reacția tipică a acestui consumator într-o situație dată, instanțele judecătorești și autoritățile naționale trebuie să își exercite propria capacitate de a judeca.

37 Așa fiind, modul de redactare a articolului 7 alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29 nu prevede pentru comerciant modul în care trebuie să informeze consumatorul cu privire la modalitățile de calcul al prețului.

38 În plus, având în vedere natura produsului în cauză și în special condițiile de producere, de furnizare sau de utilizare finală a acestui produs, comerciantul poate să nu fie în măsură să dispună, în avans și în mod precis, de ansamblul componentelor prețului final, astfel încât să poată comunica consumatorului modul de calcul al acestui preț pentru ca persoana interesată să poată efectua ea însăși acest calcul.

39 Prin urmare, gradul de informare cu privire la modul în care este calculat prețul nu poate implica faptul că consumatorul trebuie să fie în măsură, pe baza acestei informații, să efectueze el însuși calculul acestui preț și să ajungă astfel la un rezultat cifric definitiv.

40 În această privință, trebuie amintit că Directiva 2005/29 nu conține nicio dispoziție precisă referitoare la nivelul și suportul pe care trebuie să le aibă o informație semnificativă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 februarie 2017, Carrefour Hypermarchés, C-562/15, EU:C:2017:95, punctul 37).

41 Astfel, o informație cu privire la modul în care este calculat prețul, în sensul articolului 7 alineatul (4) litera (c) din această directivă, se poate prezenta, de exemplu, sub forma unui interval de procentaje, a unui procentaj precis, însă condiționat în aplicarea sa, sau a unui procentaj stabilit în avans, dar însoțit de indicarea faptului că nivelul său poate varia în timp din cauza unor elemente variabile, independente de voința comerciantului.

42 O astfel de interpretare a articolului 7 alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29 este susținută de examinarea economiei generale a articolului 7 din această directivă.

43 În această privință, trebuie amintit, în primul rând, că, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Directiva 2005/29, o invitație de a cumpăra, precum publicitatea în discuție în litigiul principal, cuprinde o omisiune înșelătoare, printre altele, în cazul în care comerciantul disimulează informația privind modul de calcul al prețului sau o furnizează într-o manieră neclară, neinteligibilă, ambiguă sau nepotrivită sau în cazul în care, în orice situație, aceasta determină sau poate determina consumatorul mediu să ia o decizie comercială pe care nu ar fi luat-o în alte împrejurări.

44 Rezultă că comerciantul este obligat să indice toate elementele constitutive ale calculului prețului. De asemenea, fiecare dintre aceste elemente trebuie să fie comunicat de comerciant astfel încât consumatorul mediu să poată lua o decizie comercială în cunoștință de cauză.

45 În al doilea rând, conform articolului 7 alineatul (1) din Directiva 2005/29, caracterul înșelător al practicii comerciale trebuie apreciat printre altele analizând faptele din cadrul acestei practici și ținând seama de toate caracteristicile sale, precum și de limitele proprii mijlocului de comunicare utilizat. Articolul 7 alineatul (3) din această directivă prevede la rândul său că se iau în considerare, pentru a se decide dacă au fost omise informații, limitele de spațiu și de timp ale mijlocului de comunicare folosit, precum și măsurile luate de comerciant pentru a pune aceste informații la dispoziția consumatorilor prin alte mijloace (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 mai 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punctele 53 și 54).

46 Din aceste dispoziții rezultă că întinderea informației referitoare la modul în care este calculat prețul și care trebuie comunicată de un comerciant în cadrul unei invitații de a cumpăra trebuie apreciată printre altele în funcție de contextul factual în care se înscrie această invitație de a cumpăra și de suportul de comunicare utilizat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 mai 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, punctul 55, și Hotărârea din 26 octombrie 2016, Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, punctul 27).

47 Instanța de trimitere arată că nu este nici dovedit, nici evident că mijlocul de comunicare utilizat în scopul practicii comerciale în cauză, și anume un simulator de tarife disponibil pe site-ul internet al pârâtei din litigiul principal, impune limite de spațiu sau de timp.

48 În aceste condiții, pentru a stabili întinderea informației pe care comerciantul trebuie să o comunice cu privire la modul de calcul al prețului, instanța de trimitere va trebui să țină seama de contextul factual în care se înscrie publicitatea în discuție în litigiul principal.

49 În această privință, pe de o parte, pârâta din litigiul principal susține, aspect a cărui verificare nu revine Curții, că nu este în măsură în mod rezonabil să indice în publicitatea sa procentajul exact aferent cantității de compensare. Ea susține astfel că operatorii de sisteme de distribuție de energie electrică stabiliți pe teritoriul german rețin uneori procente diferite și variabile în timp, așa încât, în cazul în care ar trebui să indice în timp real consumatorilor cuantumul exact al unui asemenea procentaj, ea ar trebui să adreseze zilnic întrebări tuturor acestor operatori cu privire la orice eventuală modificare a acestui element. Or, un asemenea mod de a proceda ar mobiliza, potrivit pârâtei din litigiul principal, resurse disproporționate.

50 Pe de altă parte, din decizia de trimitere reiese că publicitatea care afișează propunerile tarifare generate de simulatorul de tarife conține un link către condițiile generale de vânzare aplicate de pârâta din litigiul principal. În documentul menționat, aceasta indică consumatorului că operatorul rețelei locale este cel care determină tranșa orară nocturnă care corespunde aplicării tarifului redus, precum și procentajul reținut pentru cantitatea de compensare și că acesta din urmă a fost stabilit la 25 % de către operatorul rețelei locale pentru zona geografică unde este situat sediul său social.

51 Din considerațiile care precedă rezultă că, în contextul factual în care se înscrie invitația de a cumpăra în discuție în litigiul principal, nu se poate considera, sub rezerva unor verificări pe care trebuie să le efectueze instanța de trimitere, că această invitație cuprinde o „omisiune înșelătoare” în sensul articolului 7 alineatele (1) și (4) din Directiva 2005/29, în măsura în care linkul către condițiile generale de vânzare, în care figurează indicații cu privire la procentajul reținut în temeiul cantității de compensare, este afișat în mod vizibil, iar acceptarea ofertei de către consumator este condiționată din punct de vedere tehnic de confirmarea dată de acesta cu privire la faptul că a luat cunoștință de aceste condiții, ceea ce permite să se garanteze că acest consumator ia decizia sa comercială în cunoștință de cauză.

52 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 7 alineatul (1) și alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29 trebuie interpretat în sensul că, în cazul unei invitații de a cumpăra efectuate prin intermediul unei comunicări comerciale online, informația referitoare la modul în care este calculat prețul nu trebuie neapărat să conțină procentajul exact al unei componente variabile precum cantitatea de compensare aplicată de furnizorul de energie electrică consumatorului în cauză, astfel încât acesta din urmă, atunci când își cunoaște consumul de energie electrică, să poată proceda în mod autonom la calcularea acestui preț, cu condiția ca această comunicare să indice aplicabilitatea în principiu a unui asemenea procentaj, însoțită de un ordin de mărime eventual și de elementele care au incidență asupra lui, permițând astfel consumatorului mediu să ia decizia sa comercială în cunoștință de cauză.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

Articolul 7 alineatul (1) și alineatul (4) litera (c) din Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului| („Directiva privind practicile comerciale neloiale”)

trebuie interpretat în sensul că,

în cazul unei invitații de a cumpăra efectuate prin intermediul unei comunicări comerciale online, informația referitoare la modul în care este calculat prețul nu trebuie neapărat să conțină procentajul exact al unei componente variabile precum cantitatea de compensare aplicată de furnizorul de energie electrică consumatorului în cauză, astfel încât acesta din urmă, atunci când își cunoaște consumul de energie electrică, să poată proceda în mod autonom la calcularea acestui preț, cu condiția ca această comunicare să indice aplicabilitatea în principiu a unui asemenea procentaj, însoțită de un ordin de mărime eventual și de elementele care au incidență asupra lui, permițând astfel consumatorului mediu să ia decizia sa comercială în cunoștință de cauză.

Semnături